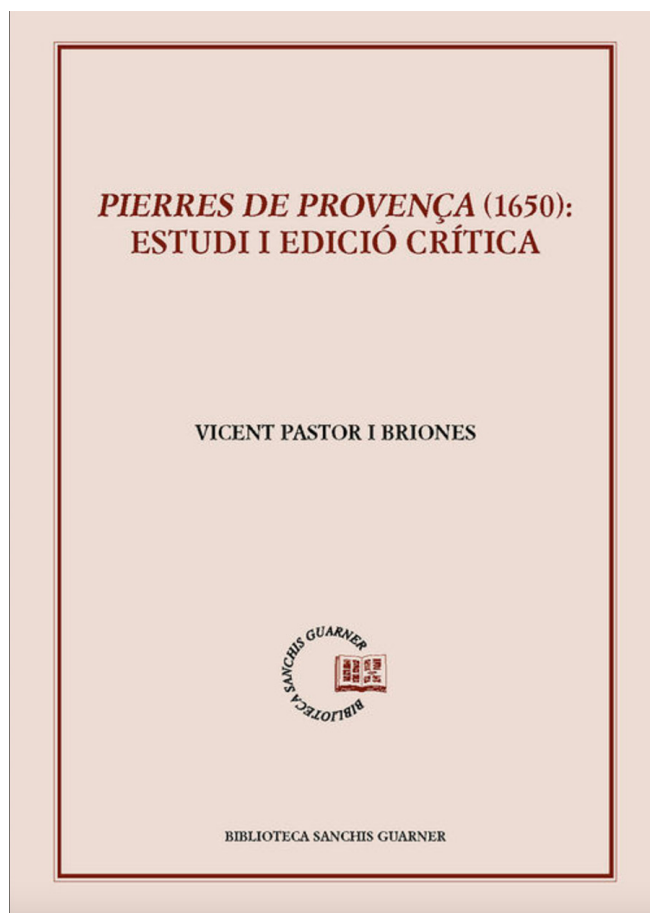

Vicent Pastor i Briones, *Pierres de Provença (1650):
estudi i edició crítica*, Alacant – Barcelona,
Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
– Publicacions Abadia de Montserrat, 2020
(‘Biblioteca Sanchis Guarner’, 91), 320 pàgs.

M.ª Ángeles Sequero García
(Universitat d’Alacant)

Vicent Pastor i Briones ha basat la seua tasca investigadora en la narrativa cavalleresca i l'hagiografia. Entre els seus articles més reeixits destaquem «La qüestió del gènere en la novel·la cavalleresca breu *Pierres de Provença*, un cavaller sense cavall» (en *Convergència y transversalidad en humanidades*, coord. Ernesto Cutillas Orgilés, Alacant, Universitat d'Alacant, 2018, pp. 61-67), «Les edicions catalanes del *Pierres de Provença*» (*Scripta*, 7, 2016, pp. 52-69), «Referències a la narració cavalleresca *Pierres de Provença* en les històries de la literatura catalana» (*Tirant*, 19, 2016, pp. 107-126) o «*Pierres de Provença*: aproximació a un best seller català modern» (*Nuevas aportaciones en la investigación en Humanidades*, coord. Ernesto Cutillas Orgilés, 2017, pp. 173-180), entre d'altres.

El 14 de setembre de 2018 Pastor llegia a la Universitat d'Alacant la tesi dirigida per la doctora Garcia Sempere «El *Pierres de Provença* català: estudi i edició crítica de l'imprès de 1650». Dos anys després, durant el novembre de 2020, l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, en la col·lecció 'Biblioteca Sanchis Guarner', publiquen aquesta investigació sota el títol «*Pierres de Provença*» (1650): estudi i edició crítica.

Aquesta extensa monografia aborda l'estudi d'una novel·leta anònima, potser traduïda del castellà al català per un desconegut Honorat Comalada, que apareix en el mercat editorial a les primeries del segle XVI. El treball de Pastor ve a omplir un buit en la història de la literatura, sobretot catalana, que mai no va dedicar el suficient temps, ni per descomptat el desitjat espai, a un gènere batejat com a «novel·la cavalleresca breu». Sota aquesta denominació, Víctor Infantes inclogué un conjunt de més de 500 edicions d'una vintena de textos que, sense interrupció, començaren a imprimir-se durant el segle XVI per a acabar desapareixent definitivament en els començaments del segle XX.

L'objectiu últim del llibre que tenim al davant és doble. D'una banda, inserir el *Pierres de Provença* en una tradició lectora, però sobretot oïdora, de la literatura de cavalleries; d'altra banda, fixar el text per fer-lo més entenedor i proper als lectors actuals. Per a aconseguir aquestes dues finalitats, l'autor va analitzant els diversos aspectes de la novel·la començant per una introducció en què s'avaluen les aportacions que ha fet la història de la literatura catalana a l'estudi del text i que en són ben migrades.

La segona part de l'estudi, conforma el gruix de la investigació que transita des del text original francès fins a la traducció catalana del 1650. Ací ens trobem amb un autor anònim que va saber interpolar entre els fets cavallerescos, que no sovintegen en absolut, una major aportació d'altres gèneres com són la novel·la idíl·lica, la bizantina o l'hagiogràfica, molt més del gust d'un públic receptor que era preponderantment femení i que es delitava amb aquests fets amorosos i sentimentals. Les aventures que s'hi narren són de tot tipus, però, per sobre de totes destaca un relat geminat en què cada protagonista senyoreja una part de l'acció, unes vides que corren paral·leles a partir de la separació dels amants. Aquest és el gran tema del *Pierres*.

Vicent Pastor ens fa arribar un text carregat de fantasia, insignificant, si es vol, quan el comparem amb *Tirant* o *Curial*, però un text que, enquadrant amb cobertes molles i amb un paper molt allunyat del preuat pergami medieval, es va enfrontar als gruixuts i venerables llibres o novel·les de cavalleries. *Pierres*, igual que *Partinobles* o *Paris*, molt menys important que *Amadís*, *Felixmarte*, *Blandín* o *Tristany*, va saber agafar el pèl d'Ocasí i, a mossegades, es va obrir un camí ample i fructífer que el conduí fins al segle XXI, saltant per damunt de tot allò que criticà Cervantes.